Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	689994
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2020-52
Portefeuillehouder	K.J. Walters	Datum	4 september 2020
Informatie bij	J. van Wieringen	Tel. nr.	(035) 629 2198

Onderwerp

Melding financiële afwijking 2020 Wmo en Jeugdzorg.

Kernboodschap

Tot op heden was de beste inschatting voor de kosten 2020 van Wmo en Jeugdzorg de uitkomsten van de jaarrekening 2019 aangevuld met een prijsindexatie. Echter nieuwe informatie laat zien dat de kosten sterker stijgen dan tot nu toe voorzien. De verwachte financiële afwijking voor 2020 bedraagt naar verwachting een nadeel van € 8,9 miljoen. Hiervan is € 5 miljoen nodig om de begroting 2020 op hetzelfde niveau te brengen als de jaarstukken 2019 (aangevuld met indexatie) en € 3,9 miljoen is te zien als een additioneel nadeel. De financiële afwijking van € 8,9 miljoen zal verwerkt worden in de Eerste tussentijdse rapportage 2020.

Aanleiding

De verantwoorde lasten in de jaarrekening 2019 waren in lijn met de verwachtingen zoals verwoord in raadsinformatiebrief 2019-67. Met deze brief bent u op de hoogte gebracht dat de begroting 2020 nog aangepast moet worden. Om de begroting 2020 in lijn te brengen met 2019 en te indexeren is € 5 miljoen extra nodig. Dit betreft € 2,5 miljoen voor Wmo en € 2,5 miljoen voor Jeugdzorg. Dit komt overeen met de prognose die is afgegeven in het Dashboard Sociaal domein (1e kwartaal 2020).

Deze prognose was toen afgegeven zonder de eindverantwoording 2019 van de Regio Gooi en Vechtstreek en zonder de financiële maandrapportages van de Regio Gooi en Vechtstreek. Doordat de aanwezige capaciteit begin 2020 is ingezet voor het opstellen van de eindverantwoording 2019 (ontvangen 2 juni 2020), de jaarrekening 2019 en de coronacrisis is pas na het zomerreces een maandrapportage ontvangen die de Regio Gooi en Vechtstreek en de gemeente gezamenlijk hebben geanalyseerd. Op dat moment is geconstateerd dat de uitgaven Wmo en Jeugdzorg zich niet stabiliseren, maar dat de in 2019 ingezette stijging zich voortzet.

Omschrijving	Begroting 2020	Jaarrekening 2019	Indexeren 2020	Nadeel indexeren	Totaal 2020	Extra nadeel 2020	Totaal nadeel 2020
Jeugd	15.961	16.975	18.461	2.500	19.361	900	3.400
Wmo	13.823	15.755	16.323	2.500	19.323	3.000	5.500
Totaal	**29.784**	**32.730**	**34.784**	**5.000**	**38.684**	**3.900**	**8.900**

(Bedragen x € 1.000)

De voornaamste oorzaak van de stijging bij Wmo is het gevolg van de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019. Hierdoor is de eigenbijdrage hulp en ondersteuning gemaximaliseerd tot € 17,50 per 4 weken (2020 € 19,00 per maand). Tot de invoering van het abonnementstarief liet de Wmo in 2018 een stabiel beeld zien. Na de invoering is een stijging van bijna 2% per maand waar te nemen. Ook voor 2020 lijkt deze stijging zich voort te zetten.

Bij jeugdzorg zien we een kleinere stijging dan bij Wmo, maar nog steeds wel een constante stijging van ongeveer 1% per maand.

Het bepalen van de onderliggende oorzaken van de aanhoudende stijging en verdere duiding van de cijfers heeft slechts beperkt kunnen plaatsvinden doordat de cijfers pas recent zijn ontvangen. Los van de beperkte duiding van de stijging en de cijfers is op dit moment ook de invloed van de coronacrisis op de cijfers voor Wmo en Jeugdzorg nog onvoldoende te duiden. Ondanks deze onzekerheden hebben wij ervoor gekozen om nu de afwijkingen te melden en u voor te stellen de begroting 2020 aan te passen. Dit doen wij uit het oogpunt van transparantie en het belang van reëel begroten.

U zult binnenkort een aanvullende collegebrief ontvangen die u meer inzicht geeft in de onderliggende oorzaken van de financiële afwijking

Consequenties

De blijvend stijgende lasten Wmo en Jeugdzorg in Hilversum sluiten aan bij het landelijke beeld en de landelijke discussie die is gestart tussen gemeenten en het Rijk. Vanuit de algemene uitkering krijgen gemeenten structureel te weinig geld om de uitgaven Wmo en Jeugdzorg te kunnen betalen. Om de kostenstijging in bedwang te krijgen noemen we hier 5 zaken waar we aan werken.

1. Hilversum doet mee met de landelijke lobby om vanuit het Rijk meer geld te krijgen. Dit doen we door deelname aan de G40, actievoeren via VNG en #gemeenteinnood bij de Tweede Kamer. Hier zullen we ook stevig mee doorgaan.

2. Eind vorig 2019 was het college van Hilversum initiatiefnemer om bij de Regio Gooi en Vechtstreek een bestuursopdracht te starten ‘Regionaal programma kostenbeheersing en kostenbesparing Jeugd/ Wmo: Naar een financieel gezond sociaal domein’.

   Regionaal is een vergelijkbaar beeld te zien: gemeenten helpen veel meer mensen, mensen krijgen t.o.v. voorgaande jaren ook meer hulp per persoon. Het zorgvolume stijgt daardoor flink, waarbij de inkomsten vanuit het Rijk achterblijven. Vanuit het programma zullen voorstellen worden gedaan die moeten leiden tot normaliseren/meer eigen kracht die kostenreductie beogen.
   Belangrijk hierbij is dat de beleidsvrijheid binnen de Wmo en de Jeugdwet niet erg groot is. De aanspraken worden geregeld binnen de wet. Beleidsvrijheid hebben gemeenten met name wat betreft het realiseren van algemene voorzieningen. Focus ligt nu vooral op datgene waar snelle en zichtbare resultaten worden geboekt. Daarnaast kunnen we directe beïnvloeding bewerkstelligen door een betere screening en selectie bij de toegang en kritisch te kijken naar herindicaties.

3. Wij gaan verder met Begeleiding in de Wijk. Inmiddels is het project uitgebreid van twee naar vier wijken. In oktober 2020 ontvangt u de tweede tussenrapportage van Begeleiding in de Wijk over de periode maart tot en met augustus. Aan de hand van het monitoren van prestaties en resultaten willen we inzicht geven in kosten en uitgaven voor Begeleiding in de Wijk, afgezet tegen de kosten voor reguliere begeleiding via het Sociaal Plein.

4. Wij hebben KPMG opdracht gegeven om onderzoek te doen naar handelingsperspectieven op (kosten)beheersing in het sociaal domein en met name voor Wmo en Jeugdzorg. Dit onderzoek richt zich op lokale en regionale handelingsperspectieven. Met de onderzoeksresultaten van KPMG beogen we naast meer grip en sturing te krijgen binnen het sociaal domein, in het bijzonder de Wmo en de Jeugdzorg. De eerste (lokale) uitkomsten zijn bekend en we zien aanknopingspunten en mogelijkheden om de inzet van middelen en mensen beter te beheersen.

5. De financiële ontwikkelingen op het Sociaal Domein en dan vooral op het gebied van Wmo en Jeugdzorg vraagt dat er een versnelling komt in datagestuurd weken. De managementrapportages en het Raadsdashboard zijn daar voorbeelden van. Per 1 augustus is hiervoor een adviseur datagestuurd

werken aangesteld Als tweede stap gaan we voorrang geven aan de directe toegang tot en ontsluiting van data van de regio, waardoor we onze afhankelijkheid van andere verminderen en data direct kunnen vertalen naar informatie. Informatie geeft ons inzicht om aan de juiste knoppen te draaien.

Vervolgtraject

Het bepalen van de onderliggende oorzaken van de aanhoudende stijging en verdere duiding van de cijfers heeft slechts beperkt kunnen plaatsvinden doordat de cijfers pas recent zijn ontvangen. Los van de beperkte duiding van de stijging en de cijfers is op dit moment ook de invloed van de coronacrisis op de cijfers voor Wmo en Jeugdzorg nog onvoldoende te duiden. Ondanks deze onzekerheden hebben wij ervoor gekozen om nu de afwijkingen te melden en u voor te stellen de begroting 2020 aan te passen. Dit doen wij uit het oogpunt van transparantie en het belang van reëel begroten.

U zult binnenkort een aanvullende collegebrief ontvangen die u meer inzicht geeft in de onderliggende oorzaken van de financiële afwijking

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
W. Groot, l.s.	P.I. Broertjes

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op internet onder “Vergaderstukken”, B&W-vergadering van 1 september 2020.